

تئوری سازمان و مدیریت

(برگرفته از کتاب‌های تئوری سازمان و
مدیریت هچ، الوانی، رابینز و دفت)

به نام یزدان پاک

مروری جامع بر مبانی تئوری سازمان و مدیریت

(برگرفته از کتاب‌های تئوری سازمان و مدیریت هج، الوانی، رایینز و دفت)

تنظیم: پایگاه پارس‌مدیر

ویرایش دهم؛ پاییز ۱۴۰۴

شماره صفحه

فصل نخست: سازمان‌ها و تئوری سازمان	۱
۱-۱- مقدمه	۱
۲-۱- چالش‌های پیش‌روی سازمان	۱
۳-۱- تئوری و مفاهیم	۲
۴-۱- طبقه‌بندی تئوری‌های مدیریت	۳
۱-۴-۱- طبقه‌بندی هارولد کنتز	۳
۲-۴-۱- طبقه‌بندی ریچارد اسکات	۳
۳-۴-۱- طبقه‌بندی ویلیام اسکات	۳
۴-۴-۱- طبقه‌بندی ماری جرهچ	۳
۵-۱- مدیریت کلاسیک و نئوکلاسیک	۴
۶-۱- تئوری عمومی سیستم‌ها (مدرنیسم)	۷
۷-۱- دیدگاه نمادین-تفسیری: وضع واقعیت و ساخت اجتماعی واقعیت	۹
۸-۱- پست‌مدرنیسم و تئوری سازمان	۱۰
۹-۱- تفاوت‌های سه‌گانه از دیدگاه شناختی	۱۱
۱۰-۱- استعاره‌های سازمانی	۱۳
۱۱-۱- سیر تحول و تکامل تاریخی تئوری‌های مدیریت و سازمان از دیدگاه هج	۱۶
۱۲-۱- مراحل سه‌گانه توسعه صنعتی	۱۶
۱۳-۱- عصر فراصنعتی و سازمان فراصنعتی	۱۷
۱۴-۱- سخن پایانی تئوری سازمان	۱۸
فصل دو: سازماندهی و ساختار سازمانی	۱۹
۱-۲- مقدمه	۱۹
۲-۲- تعریف ساختار سازمانی	۱۹
۳-۲- نمودار سازمانی	۱۹

۲۰	۴-۲ سازمان و ابعاد طرح آن
۲۲	۵-۲ ساختار و استراتژی
۲۳	۶-۲ پردازش اطلاعات در ساختار سازمانی
۲۳	۷-۲ ارتباطات سازمانی
۲۴	۸-۲ انواع طراحی ساختار
۲۷	۹-۲ نشانه‌های ضعف ساختاری
۲۸	۱۰-۲ ساختار سازمان از دیدگاه ماری جو هچ
۲۹	۱۱-۲ ساختار اجتماعی سازمان از دیدگاه وبر
۲۹	۱۲-۲ بوروکراسی
۳۱	۱۳-۲ تفاوت سازمان‌های ماشینی و بوروکراتیک
۳۱	۱۴-۲ تئوری ساختاربندی
۳۱	۱-۱۴-۲ مدل سیستم‌های باز کتتر و کان
۳۲	۲-۱۴-۲ تئوری ساختاربندی
۳۳	۱۵-۲ چرخه حیات سازمان
۳۴	۱۶-۲ دیدگاه چرخه حیات
۳۵	۱۷-۲ تاثیر اندازه بر ساختار
۳۵	۱-۱۷-۲ اندازه سازمان
۳۶	۲-۱۷-۲ مقایسه سازمان‌های بزرگ و کوچک
۳۶	۳-۱۷-۲ سازمان دو منظوره (ساختار موازی)
۳۶	۴-۱۷-۲ اندازه و ساختار سازمان
۳۷	۵-۱۷-۲ قانون پارکینسون (نسبت کارکنان اداری)
۳۷	۱۸-۲ ساختار و رقابت جهانی
۴۰	۱۹-۲ طرح سازمان جهت بهره‌گیری از مزایای جهانی
۴۲	۲۰-۲ سازمان و سازماندهی (ریچارد اسکات و گرت دیویس)
۴۴	۲۱-۲ ساختارهای سازمانی از دیدگاه میتزبرگ
۴۶	۲۲-۲ سخن پایانی ساختار سازمانی

فصل سه: استراتژی و اهداف ۴۷

۳-۱- مقدمه ۴۷

۳-۲- تناسب استراتژیک ۴۷

۳-۳- فرآیند عقلانی استراتژی (کلاسیک) ۴۷

۳-۴- استراتژی خود به جوش یا ناگهان ظهور ۴۹

۳-۵- استراتژی به عنوان اقدام نمادین (رویکرد نمادین-تفسیری) ۴۹

۳-۶- برنامه‌ریزی و برنامه‌ریزی استراتژیک ۴۹

۳-۷- جایگاه هدف، استراتژی واثر بخشی از دیدگاه دفت ۵۰

۳-۸- رهبری استراتژیک مدیریت عالی ۵۱

۳-۹- روش‌های سنجش اثربخشی ۵۲

۳-۹-۱- روش‌های مبتنی بر هدف ۵۲

۳-۹-۲- روش مبتنی بر تامین منابع «SRM» ۵۳

۳-۹-۳- روش مبتنی بر فرآیند درونی ۵۳

۳-۹-۴- روش مبتنی بر تامین رضایت گروه‌های ذینفع ۵۴

۳-۱۰- رویکرد ارزش‌های رقابتی رابینز ۵۵

۳-۱۱- مدل شبکه‌ای برنامه‌ریزی ۵۶

۳-۱۲- برنامه‌ریزی استراتژیک ۵۶

۳-۱۳- سخن پایانی استراتژی و اهداف ۵۷

فصل چهار: تکنولوژی (فناوری سازمان) ۵۸

۴-۱- مقدمه ۵۸

۴-۲- تعریف تکنولوژی ۵۸

۴-۳- طبقه‌بندی اصلی در زمینه فناوری ۵۸

۴-۴- تکنولوژی سازمان‌های خدماتی ۵۹

۴-۵- تکنولوژی تولیدی (جون وودوارد) ۵۹

۴-۶- فناوری واحدهای سازمانی (چارلز پرو) ۶۱

۴-۷- فناوری و وابستگی درون سازمانی (جیمز تامپسون) ۶۲

۶۳	۸-۴ سیستم مکانیزه منسجم.....
۶۴	۹-۴ ساخت اجتماعی فناوری.....
۶۵	۱۰-۴ سخن پایانی تکنولوژی سازمان.....
۶۶	فصل پنج: محیط سازمان.....
۶۶	۱-۵ مقدمه.....
۶۶	۲-۵ تعریف محیط.....
۶۶	۳-۵ عدم اطمینان محیط (رابرت دانکن).....
۶۷	۴-۵ سازش با محیط نامطمئن (رابطه سازمان و محیط).....
۶۷	۱-۴-۵ سپر بلا و مرز گستری.....
۶۸	۲-۴-۵ تفکیک دوایر و انسجام واحدها.....
۶۹	۳-۴-۵ مدیریت مکانیکی و ارگانیکی.....
۷۰	۴-۴-۵ برنامه‌ریزی و پیش‌بینی.....
۷۰	۵-۵ چارچوبی جهت واکنش به محیط نامطمئن.....
۷۱	۶-۵ تئوری نهادی.....
۷۱	۷-۵ روابط بین سازمانی (محیط و منابع).....
۷۲	۱-۷-۵ اکوسیستم سازمانی.....
۷۲	۲-۷-۵ شبکه‌های همکاری.....
۷۳	۳-۷-۵ بوم‌شناسی جمعیت.....
۷۴	۴-۷-۵ تئوری وابستگی به منابع.....
۷۵	۸-۵ محیط از دیدگاه ماری هچ.....
۷۶	۹-۵ ایجاد روابط بین سازمانی.....
۷۸	۱۰-۵ سخن پایانی بحث محیط.....
۷۹	فصل شش: فرهنگ سازمانی.....
۷۹	۱-۶ مقدمه.....
۷۹	۲-۶ تعریف فرهنگ سازمانی.....
۸۱	۳-۶ نظریه‌های فرهنگ سازمانی.....

۸۱	۶-۳-۱- نظریه قدرت فرهنگ و سازشکاری (دیل و کندی).....
۸۱	۶-۳-۲- نظریه فرهنگ سازمانی دنسیون.....
۸۳	۶-۳-۳- چارچوب ارزش‌های رقابتی (کویین و کامرون).....
۸۳	۶-۳-۴- نظریه فرهنگ سازمانی سانیفیلید.....
۸۴	۶-۳-۵- نظریه Z (اوچی).....
۸۴	۶-۳-۶- طبقه‌بندی فرهنگ (هافستد).....
۸۴	۶-۴- ارزش‌های اخلاقی در سازمان.....
۸۵	۶-۵- سخن پایانی فرهنگ سازمانی.....
۸۶	فصل هفت: تصمیم‌گیری سازمانی
۸۶	۷-۱- مقدمه.....
۸۶	۷-۲- تصمیم‌گیری سازمانی.....
۸۷	۷-۳- ابهام و عدم اطمینان.....
۸۸	۷-۴- تعریف تصمیم‌گیری.....
۸۸	۷-۵- الگوهای تصمیم‌گیری.....
۸۹	۷-۵-۱- تصمیم‌گیری فردی.....
۹۰	۷-۵-۲- الگوهای تصمیم‌گیری گروهی.....
۹۰	۷-۶- روش‌های تصمیم‌گیری سازمانی در سطح سازمان.....
۹۰	۷-۶-۱- روش علم مدیریت.....
۹۱	۷-۶-۲- الگوی کارنگی.....
۹۱	۷-۶-۳- الگوی مرحله‌ای.....
۹۲	۷-۶-۴- مقایسه مدل کارنگی و مدل مرحله‌ای.....
۹۲	۷-۶-۵- مدل نظام ناشناخته.....
۹۲	۷-۷- مدل‌های تصمیم‌گیری.....
۹۳	۷-۸- نگاه پویا به تصمیم‌گیری.....
۹۴	۷-۹- نظریه گزینش استراتژیک (چایلد، ۱۹۷۰).....
۹۵	۷-۱۰- سخن پایانی تصمیم‌گیری.....

فصل هشت: رهبری و هدایت سازمانی..... ۹۶

۸-۱- مقدمه..... ۹۶

۸-۲- تعریف رهبری و هدایت سازمانی..... ۹۶

۸-۳- تفاوت رهبر و مدیر..... ۹۶

۸-۴- نظریه‌های رهبری..... ۹۷

۸-۵- تعریف سبک رهبری..... ۹۹

۸-۶- سبک‌های جدید رهبری..... ۱۰۱

۸-۷- منابع قدرت رهبر..... ۱۰۲

۸-۸- سخن پایانی..... ۱۰۳

فصل نه: کنترل سازمانی و نظارت..... ۱۰۴

۹-۱- مقدمه..... ۱۰۴

۹-۲- تعریف کنترل سازمانی..... ۱۰۴

۹-۳- کنترل عملیاتی و کنترل استراتژیک..... ۱۰۴

۹-۴- تئوری‌های مدرنیست کنترل..... ۱۰۵

۹-۴-۱- بازخورد و ارزیابی عملکرد..... ۱۰۵

۹-۴-۲- نظریه عاملیت..... ۱۰۷

۹-۴-۳- استراتژی‌های کنترل سازمانی..... ۱۰۷

۹-۵- کنترل ایدئولوژیک و ایدئولوژی کنترل..... ۱۱۰

۹-۶- تکنولوژی اطلاعات و کنترل..... ۱۱۰

۹-۷- سیر تکاملی سیستم‌های اطلاعات مدیریت..... ۱۱۱

۹-۸- مزایای استراتژیک تکنولوژی اطلاعات..... ۱۱۳

۹-۹- کنترل اثربخش..... ۱۱۴

۹-۱۰- انواع کنترل براساس زمان وقوع..... ۱۱۴

۹-۱۱- سخن پایانی کنترل سازمانی..... ۱۱۵

فصل ده: قدرت و سیاست..... ۱۱۶

۱۰-۱- مقدمه..... ۱۱۶

۱۱۶.....	۲-۱۰- ماهیت قدرت و سیاست
۱۱۶.....	۳-۱۰- ۲-۸- منابع قدرت
۱۱۷.....	۴-۱۰- قدرت و اختیار
۱۱۸.....	۵-۱۰- تفویض اختیار
۱۱۹.....	۶-۱۰- ۵-۸- نظریه دوره زندگی
۱۲۰.....	۷-۱۰- موقعیت‌های استراتژیک
۱۲۲.....	۸-۱۰- فرآیندهای سیاسی در سازمان
۱۲۲.....	۱۰-۸-۱- رفتار سیاسی و رفتار منطقی
۱۲۳.....	۱۰-۸-۲- استفاده از قدرت و اعمال نفوذ سیاسی
۱۲۳.....	۱۰-۹- سخن پایانی قدرت و سیاست
۱۲۴.....	فصل یازده: تعارض سازمانی
۱۲۴.....	۱۱-۱- مقدمه
۱۲۴.....	۱۱-۲- تعریف تعارض سازمانی
۱۲۵.....	۱۱-۳- برخورد با پدیده تعارض سازمانی
۱۲۶.....	۱۱-۴- ۹-۲- اهمیت تعارض از دیدگاه دیالکتیک هگل
۱۲۶.....	۱۱-۵- ۹-۳- تعارض بین دوایر سازمان
۱۲۷.....	۱۱-۶- مدیریت تعارض سازمانی
۱۲۹.....	۱۱-۷- رابطه سطح تعارض و عملکرد (الگوی رابینز)
۱۲۹.....	۱۱-۸- پنجره جو-هری
۱۳۰.....	۱۱-۹- مدیریت تعارض؛ الگوی تامسون
۱۳۱.....	۱۱-۱۰- مطالعه قوم نگارانه تعارض
۱۳۲.....	۱۱-۱۱- نظریه مارکسیستی تعارض
۱۳۳.....	۱۱-۱۱-۱- نظریه مهارت زدائی
۱۳۴.....	۱۱-۱۱-۲- تئوری قشربندی
۱۳۴.....	۱۱-۱۱-۳- تئوری تنوع
۱۳۴.....	۱۱-۱۲- سخن پایانی تعارض سازمانی

فصل دوازده: تغییر سازمانی.....	۱۳۵
۱-۱۲- مقدمه.....	۱۳۵
۲-۱۲- مدیریت تغییر سازمانی.....	۱۳۵
۳-۱۲- انواع تغییرات سازمانی.....	۱۳۵
۴-۱۲- تغییر در تکنولوژی با نگرش دومنظوره.....	۱۳۷
۵-۱۲- تغییر در کالا و خدمات.....	۱۳۸
۶-۱۲- تغییر در استراتژی و ساختار با نگرش دوهسته‌ای.....	۱۴۰
۷-۱۲- تغییرات فرهنگی و نیروی انسانی.....	۱۴۱
۸-۱۲- مقاومت در برابر تغییر (کتز و کان).....	۱۴۱
۹-۱۲- تحلیل میدان نیرو.....	۱۴۲
۱۰-۱۲- تغییر سازمانی از دیدگاه هج.....	۱۴۲
۱۱-۱۲- مدل سه سطحی تغییر.....	۱۴۳
۱۲-۱۲- تغییر فرهنگی (گالیاردی).....	۱۴۳
۱۳-۱۲- بهبود سازمانی.....	۱۴۵
۱۴-۱۲- یادگیری سازمانی و سازمان یادگیرنده.....	۱۴۵
۱-۱۴-۱۲- مشکلات یادگیری سازمانی (لویت و مارچ).....	۱۴۶
۲-۱۴-۱۲- یادگیری تک حلقه‌ای، دو حلقه‌ای و سه حلقه‌ای.....	۱۴۷
۳-۱۴-۱۲- نقش رهبر در یادگیری سازمانی.....	۱۴۸
۱۵-۱۲- سخن پایانی.....	۱۴۸
نمونه سوالات آزمون دکتری همراه با پاسخنامه.....	۱۴۹
۱-۱۳- تست‌های مدیریت کلاسیک.....	۱۴۹
۲-۱۳- تست‌های سازماندهی و ساختار سازمانی.....	۱۵۱
۳-۱۳- تست‌های استراتژی، برنامه‌ریزی و اهداف.....	۱۵۳
۴-۱۳- تست‌های تکنولوژی (فناوری سازمان).....	۱۵۶
۵-۱۳- تست‌های محیط سازمان.....	۱۵۸
۶-۱۳- تست‌های فرهنگ سازمانی.....	۱۶۰

۱۶۳.....	۱۳-۷- تست‌های تصمیم‌گیری سازمانی
۱۶۵.....	۱۳-۸- تست‌های هدایت و رهبری سازمانی
۱۶۸.....	۱۳-۹- تست‌های کنترل سازمانی و نظارت
۱۷۰.....	۱۳-۱۰- تست‌های قدرت و سیاست سازمانی
۱۷۲.....	۱۳-۱۱- تست‌های تعارض سازمانی
۱۷۵.....	۱۳-۱۲- تست‌های تغییر سازمانی
۱۷۹.....	۱۴- پیوست: آشنایی با بزرگان مدیریت کلاسیک